

Disfāgijas biežums insulta slimniekiem

*Dina Baško*¹, *Illa Mihejeva*^{2,3}, *Aivars Vētra*^{3,4}, *Anna Vojevodina*^{3,5}

¹ Rīgas Stradiņa universitāte, Medicīnas fakultāte, Latvija

² Rīgas Stradiņa universitāte, Rehabilitācijas katedra, Latvija

³ Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca, Latvija

⁴ Rīgas Stradiņa universitāte, Rehabilitācijas fakultāte, Latvija

⁵ Rīgas Stradiņa universitāte, Tālākizglītības fakultāte, Latvija

Ievads. Pēc Amerikas Insulta asociācijas (*American Stroke Association*) datiem aptuveni 65% insulta slimnieku attīstās rīšanas traucējumi – disfāgija. Lai arī disfāgija ir atgriezenisks simptoms, pacientiem, kuriem ir disfāgija, septiņkārtīgi palielinās risks iegūt aspirācijas pneimoniju kā komplikāciju, kā arī pneimonija var būt priekšvēstnesis letālam iznākumam. Tāpēc ir ļoti būtiski laikus pamanīt un ārstēt disfāgiju, tā mazinot komplikāciju rašanās risku pacientiem, kā arī samazinot letalitāti.

Darba mērķis, materiāls un metodes. Pētījuma mērķis ir izpētīt disfāgijas biežumu pacientiem ar insultu, kuri stacionēti Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīcas Insulta vienībā laika posmā no 2013. gada janvāra līdz jūlijam, kā arī tās saistību ar insulta veidu, mirstību stacionārā. Tika izpētītas pacientu stacionārās medicīniskās kartes, apkopota informācija. Iegūtie dati tika apstrādāti ar *Excel* un *SPSS 19.0* (aprakstošās statistikas metodes, korelāciju noteikšana).

Rezultāti. Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīcas Insulta vienībā laika periodā no 2013. gada 1. janvāra līdz 30. jūnijam tika stacionēti 1237 pacienti. Visi pacienti tika izmeklēti un diagnoze tika noteikta pēc diagnostiskajiem kritērijiem un veiktās datortomogrāfijas. Stacionētie pacienti bija vecumā no 18 līdz 100 gadiem, vidējais vecums – 70,24 gadi (SD – 13,9), 1237 pacienti (489 vīrieši / 747 sievietes), 663 pacienti pēc cerebrāla infarkta, 96 pacienti pēc spontānas intracerebrālas hemorāģijas, 4 pacienti pēc spontānas subarahnoidālas hemorāģijas, 80 pacienti pēc transitīvas išēmiskas lēkmes, 394 pacienti ar citas ģenēzes neiroloģisku simptomātiku. Vidējais ārstēšanās ilgums stacionārā bijis 7,41 gultas dienas. Disfāgija noteikta kopumā 110 gadījumos – 96 (14,5%) pacientiem ar cerebrālu infarktu, 14 (15,1%) pacientiem ar hemorāģisku insultu.

Secinājumi. Disfāgija nav saistīta ar insulta veidu, lokalizāciju, pacienta dzimumu un atkārtotu insultu, bet ir saistīta ar dizartriju ($p = 0,000$). Salīdzinot ar literatūras datiem, ir maz pacientu, kuriem ir noteikta disfāgija, kas varētu būt saistīts ar šīs medicīniskās problēmas nenovērtēšanu.